

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

HOÀNG VĂN THẠCH

**NGHIÊN CỨU SỬ DỤNG NGUỒN THỨC ĂN
TẠI CHỖ TRONG CHĂN NUÔI GÀ H'MÔNG
TẠI HUYỆN ĐỒNG VĂN, TỈNH HÀ GIANG**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC NÔNG NGHIỆP

Thái Nguyên - 2015

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

HOÀNG VĂN THẠCH

**NGHIÊN CỨU SỬ DỤNG NGUỒN THỨC ĂN
TẠI CHỖ TRONG CHĂN NUÔI GÀ H'MÔNG
TẠI HUYỆN ĐỒNG VĂN, TỈNH HÀ GIANG**

Chuyên ngành: Chăn nuôi

Mã số: 60 62 01 05

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC NÔNG NGHIỆP

**Người hướng dẫn khoa học: 1. TS. Nguyễn Thu Quyên
2. PGS.TS. Trần Thanh Vân**

Thái Nguyên - 2015

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu trong luận văn là trung thực và chưa được công bố trong bất kỳ công trình nào. Mọi sự giúp đỡ đều được cảm ơn. Các thông tin trích dẫn trong luận văn được chỉ rõ nguồn gốc.

Tác giả

Hoàng Văn Thạch

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành bản luận văn Thạc sĩ khoa học nông nghiệp tôi đã nhận được sự giúp đỡ nhiệt tình của các cơ quan, các cấp lãnh đạo và cá nhân. Tôi xin bày tỏ lời cảm ơn sâu sắc và kính trọng tới tất cả các tập thể, cá nhân đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu.

Trước hết tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới PGS.TS Trần Thanh Vân - Trưởng ban Đào tạo Sau đại học, Đại học Thái Nguyên; TS. Nguyễn Thu Quyên, đã trực tiếp hướng dẫn tôi trong suốt quá trình học tập, nghiên cứu và hoàn thành luận văn.

Tôi xin trân trọng cảm ơn Ban giám hiệu, Khoa Sau Đại học, Khoa Chăn nuôi thú y cùng tập thể các thầy cô giáo Trường Đại học Nông lâm Thái Nguyên đã tạo mọi điều kiện thuận lợi cho tôi hoàn thành luận văn này.

Tôi xin chân thành cảm ơn tới mọi người thân trong gia đình và toàn thể bạn bè, đồng nghiệp đã động viên, chia sẻ giúp đỡ tôi cả về vật chất và tinh thần để tôi yên tâm hoàn thành nhiệm vụ.

Tôi xin trân trọng gửi tới các thầy, cô giáo, các vị Hội đồng chấm luận văn lời cảm ơn chân thành và lời chúc tốt đẹp nhất./.

Thái Nguyên, ngày tháng 8 năm 2015

Tác giả

Hoàng Văn Thạch

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC BẢNG, BIỂU ĐỒ	v
MỞ ĐẦU	1
1. Đặt vấn đề	1
2. Mục tiêu của đề tài.....	2
3. Ý nghĩa khoa học và ý nghĩa thực tiễn của đề tài.....	2
Chương 1: TỔNG QUAN CÁC VẤN ĐỀ NGHIÊN CỨU.....	3
1.1. Cơ sở lý luận của đề tài nghiên cứu.....	3
1.1.1. Thành phần hóa học và dinh dưỡng của một số loại thức ăn phổ biến tại chỗ	3
1.1.2. Hỗn hợp thức ăn hoàn chỉnh	6
1.1.3. Khả năng sinh trưởng	7
1.1.4. Khả năng chuyển hoá thức ăn	14
1.1.5. Khả năng cho thịt	15
1.1.6. Một số đặc điểm về giống gà H'Mông	16
1.2. Tình hình nghiên trong và ngoài nước	17
1.2.1. Tình hình nghiên cứu ở Việt Nam	17
1.2.2. Tình hình nghiên cứu trên thế giới.....	20
Chương 2: ĐỐI TƯỢNG, NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.....	24
2.1. Đối tượng nghiên cứu	24
2.2. Địa điểm và thời gian nghiên cứu.....	24
2.3. Nội dung nghiên cứu	24
2.4. Phương pháp nghiên cứu	24
2.4.1. Đánh giá tình hình sản xuất lương thực trên địa bàn huyện	24

2.4.2. Phân tích thành phần dinh dưỡng của một số loại thức ăn sẵn có của địa phương thường xuyên sử dụng làm thức ăn cho gà.....	24
2.4.3. Đánh giá tác động của việc sử dụng nguồn thức ăn tại chỗ đến khả năng sinh trưởng và cho thịt của gà H'Mông (thịt đen, xương đen).....	32
2.5. Phương pháp xử lý số liệu	38
Chương 3: KẾT QUẢ VÀ THẢO LUẬN	39
3.1. Thực trạng sản xuất lương thực của huyện Đồng Văn trong 3 năm gần đây	39
3.2. Kết quả phân tích thành phần hóa học của một số cây thức ăn trồng tại huyện Đồng Văn tỉnh Hà Giang	41
3.2.1. Kết quả phân tích thành phần hóa học của một số giống ngô bản địa tại huyện Đồng Văn – Hà Giang	41
3.2.2. Thành phần dinh dưỡng của một số giống thóc	42
3.2.3. Thành phần dinh dưỡng của một số giống đậu tương.....	43
3.2.4. Thành phần dinh dưỡng cám gạo	44
3.3. Kết quả nghiên cứu sử dụng nguồn thức ăn tại chỗ trong chăn nuôi gà H'Mông tại huyện Đồng Văn, tỉnh Hà Giang.....	46
3.3.1. Tỷ lệ nuôi sống của gà thí nghiệm	46
3.3.2. Khả năng sinh trưởng của gà thí nghiệm	47
3.3.3. Khả năng chuyển hoá thức ăn	54
3.3.4 Tiêu tốn năng lượng và tiêu tốn Protein.....	57
3.3.5. Chỉ số sản xuất (PI).....	58
3.3.6. Kết quả mổ khảo sát.....	59
3.3.7. Sơ bộ hạch toán kinh tế.....	61
KẾT LUẬN VÀ ĐỀ NGHỊ.....	64
1. Kết luận.....	64
2. Đề nghị.....	65
TÀI LIỆU THAM KHẢO	66

DANH MỤC BẢNG CÁC CHỮ VIẾT TẮT

EE	: Lipit thô
DM	: Vật chất khô
CP	: Protein thô
CF	: Xơ thô
NFE	: Dẫn xuất không đạm
Ash	: Khoáng tổng số
ME	: Năng lượng trao đổi
cs	: Cộng sự
STH	: Somato Tropin Hormon
TCVN	: Tiêu chuẩn Việt Nam
FAO	: Tổ chức nông lương thế giới
UBND	: Ủy ban nhân dân
VCK	: Vật chất khô
TN	: Thí nghiệm
ĐVT	: Đơn vị tính
XC	: Xuất chuồng
TS	: Tổng số
DXKĐ	: Dẫn xuất không đạm
SS	: Sơ sinh
NL	: Năng lượng
PI	: Chỉ số sản xuất
VNĐ	: Việt nam đồng

DANH MỤC CÁC BẢNG, BIỂU ĐỒ

Bảng 1.1. Axit amin của Bột cá, Đỗ tương, Khô dầu đỗ tương.....	18
Bảng 2.1. Sơ đồ bố trí thí nghiệm	32
Bảng 2.2. Khẩu phần của gà thí nghiệm	32
Bảng 2.3. Thành phần giá trị dinh dưỡng của khẩu phần thí nghiệm.....	33
Bảng 2.4. Lịch sử dụng vắc-xin	33
Bảng 3.1. Thực trạng sản xuất lương thực 3 năm gần đây	39
Bảng 3.2. Thành phần dinh dưỡng của một số giống ngô	41
Bảng 3.3. Thành phần dinh dưỡng của một số giống thóc	43
Bảng 3.4. Thành phần dinh dưỡng của một số giống đậu tương.....	43
Bảng 3.5. Thành phần dinh dưỡng của cám gạo.....	45
Bảng 3.6. Tỷ lệ nuôi sống qua các tuần tuổi (%) n=3.....	47
Bảng 3.7. Sinh trưởng tích lũy của gà thí nghiệm (g) (n = 3 đàn).....	48
Bảng 3.8. Sinh trưởng tuyệt đối của gà thí nghiệm (g/con/ngày) (n = 3).....	50
Bảng 3.9. Sinh trưởng tương đối của gà thí nghiệm (%).....	53
Bảng 3.10. Tiêu thụ thức ăn của gà thí nghiệm (n = 3)	54
Bảng 3.11. Tiêu tốn thức ăn cộng dồn của gà thí nghiệm (kg) (n = 3).....	55
Bảng 3.12: Tiêu tốn năng lượng và protein của gà thí nghiệm.....	58
Bảng 3.13. Chỉ số sản xuất của gà thí nghiệm (n = 3 đàn)	59
Bảng 3.14. Kết quả mổ khảo sát của gà thí nghiệm (%) (n = 9).....	60
Bảng 3.15. Sơ bộ tính chi phí trực tiếp (đ/kg tăng khối lượng) (n = 3 đàn) ...	62

Biểu đồ:

Biểu đồ 3.1. Đồ thị sinh trưởng tích lũy của gà thí nghiệm.....	49
Biểu đồ 3.2. Sinh trưởng tuyệt đối của gà thí nghiệm	51

MỞ ĐẦU

1. Đặt vấn đề

Thức ăn và dinh dưỡng là vấn đề quan trọng hàng đầu trong chăn nuôi, nó tác động trực tiếp đến sức sản xuất của tất cả các loại vật nuôi cũng như hiệu quả kinh tế. Qua khảo sát thực tế cho thấy trong những năm gần đây, các gia đình, các trang trại chăn nuôi đang có xu hướng sử dụng 100% thức ăn hỗn hợp trong chăn nuôi gia súc, gia cầm.

Kết quả đó phản ánh những tiến bộ đáng mừng của ngành chế biến thức ăn trong chăn nuôi. Nhưng do giá thức ăn hỗn hợp còn quá cao nên một nghịch lý là người chăn nuôi càng sử dụng nhiều thức ăn công nghiệp thì lợi nhuận càng thấp và nhiều khi còn thua lỗ. Đây có lẽ là nguyên nhân lớn nhất làm cho người chăn nuôi hạn chế đến việc nhân đàn và không ít hộ chăn nuôi đã bỏ nghề, trong khi đó yếu tố tích cực nhất có thể giúp cho nông dân giảm chi phí tối đa và có lợi nhuận cao nhất đó là khai thác (mua tại chỗ), tận dụng (của gia đình) nguồn nguyên liệu có sẵn để chế biến thức ăn.

Đồng Văn là một huyện miền núi phía Bắc của tỉnh Hà Giang, nơi có điều kiện về kinh tế, xã hội rất đặc thù, với độ cao trung bình 1.400m so với mực nước biển, mật độ dân số thưa (150 người/km²) và chủ yếu là dân tộc Mông sinh sống (88,7 %). Tại đây có giống gà H'Mông thịt đen, xương đen, chất lượng thịt thơm ngon, có giá trị kinh tế cao và là một giống gà quý. Tuy nhiên, do tập quán chăn nuôi của bà con nhân dân tại đây còn nhiều bất cập, chủ yếu chăn nuôi quảng canh, nhỏ lẻ, thiếu sự tác động của khoa học kỹ thuật trong chăn nuôi dẫn đến tỷ lệ nuôi sống thấp, khẩu phần nghèo nàn, thiếu dinh dưỡng, chủ yếu là ngô hạt, ngoài ra gà tự kiếm thêm các loại thức ăn khác trong quá trình chăn thả... nên khả năng sinh trưởng chậm, hiệu quả kinh tế không cao, không đáp ứng đủ nhu cầu của người tiêu dùng. Để nâng cao giá trị sản xuất chúng tôi tiến hành nghiên cứu đề tài: ***“Nghiên cứu sử dụng nguồn thức ăn tại chỗ trong chăn nuôi gà H'Mông tại huyện Đồng Văn, tỉnh Hà Giang”***.

2. Mục tiêu của đề tài

- Xác định được thành phần dinh dưỡng của một số loại thức ăn tại chỗ thường sử dụng trong chăn nuôi gồm: Ngô, lúa, đậu tương, cám gạo. So sánh thành phần dinh dưỡng thức ăn địa phương với một số loại thức ăn tương tự đã được công bố.

- Đánh giá được hiệu quả chăn nuôi gà bằng nguồn thức ăn địa phương với thức ăn hỗn hợp.

3. Ý nghĩa khoa học và ý nghĩa thực tiễn của đề tài

3.1. Ý nghĩa khoa học

- Việc xác định các thành phần dinh dưỡng của một số loại thức ăn tại địa phương (ngô, lúa, đậu tương, cám gạo) tạo cơ sở khoa học trong việc phối hợp khẩu phần trong chăn nuôi nói chung; Góp thêm số liệu vào nguồn thức ăn dinh dưỡng của tỉnh Hà Giang và nguồn số liệu chung của cả nước.

- Sự tác động của thức ăn sẵn có tại địa phương đến khả năng sinh trưởng của gà H'Mông, sẽ bổ sung thêm nguồn tư liệu khoa học về các loại thức ăn. Góp phần bổ sung các tư liệu phong phú cho công tác giảng dạy cũng như các đơn vị nghiên cứu về thức ăn dinh dưỡng cho vật nuôi.

3.2. Ý nghĩa thực tiễn

Những nghiên cứu của đề tài sẽ giúp cho huyện Đồng Văn chủ động giải quyết được vấn đề khó khăn về thức ăn trong chăn nuôi gà hiện nay. Giảm giá thành, nâng cao năng suất chăn nuôi, từng bước đáp ứng nhu cầu của thị trường về nguồn thực phẩm chất lượng cao.

Kết quả của đề tài là cơ sở để hoạch định chiến lược phát triển chăn nuôi gia cầm của địa phương, phát triển chăn nuôi một cách bền vững và góp phần bảo tồn nguồn gen vật nuôi quý của tỉnh Hà Giang nói riêng và cả nước nói chung.